

Erdal BAHCIVAN

Sanayicinin zorlu virajı: 'Enflasyon'

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, makro ekonomiye yönelik 2024 yılı değerlendirmelerini ve 2025 yılı beklentilerini açıkladı. Sanayicilerin yüksek enflasyon ile mücadelede sabır taşı kırılmasına rağmen mücadele gücünden vazgeçmediğini dile getiren Bahçivan, 2025'in en zorlu virajının bu olduğunu söyledi.

Enflasyonla mücadele ve Merkez Bankası'nın faiz politikasıyla ilgili Sanayi Gazetesi'ne değerlendirmede bulunan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, 2025 büyüme ve enflasyon beklentilerini de aktardı. Yüksek enflasyonla mücadelede sanayicilerin gösterdiği sabır ve kararlılığı vurgulayan Bahçivan, 2025'in en zorlu virajının enflasyon olduğunu ifade eden Bahçivan, cari açığın beklenenden daha iyi bir durumda olduğunu, işsizlik oranının dengeli ve

stabil gittiğini ve bütçe açığının deprem harcamaları nedeniyle hedefe uygun seviyede yer aldığını söyledi. 2025 yılı için en önemli gündemin enflasyon olacağını vurgulayan Bahçivan, sanayi kesiminin enflasyonla mücadelede önemli fedakarlıklar yapması gerektiğini belirtti. Ayrıca, sektörlerin finansmana erişiminde bir yumuşama beklenmesini belirtti. 2024 yılının en olumsuz tarafının enflasyon olduğunu ifade eden Bahçivan, cari açığın beklenenden daha iyi bir durumda olduğunu, işsizlik oranının dengeli ve

"2024'ü düşmemiş bir enflasyonla kapattık"

2024 yılında OVP'nin yeni hükümet kurulduktan iki ay sonra şekillendiğini ve hazırlandığını hatırlatan Bahçivan, "Bizler de katılımcı olarak OVP çalışmalarında üretim kesimi adına rol aldık. Şu anda baktığımızda hedeflerin içerisinde beklenenden daha olumlu, başarılmış olanlar var. Fakat enflasyon gibi maalesef daha katı olup direnen bir konumuz da bulunuyor. Bu çerçevede 2024'ün OVP açısından değerlendirdiğimiz zaman en olumsuz tarafı enflasyon. Enflasyon hâlâ daha katı bir direnç göstermeye devam ediyor. Ama cari açık tarafında beklenenden çok daha iyi bir durum var. İşsizlik tarafı çok

dengeli ve stabil gitti. Bütçe açığı deprem senesi olmasından, deprem harcamaları meselesinden dolayı hemen hemen hedefe uygun şekilde yer alıyor. Büyüme biraz hedeflerin altında kalacak gibi görünmüyor. Enflasyon mücadelesinin olduğu bir süreçte büyümeye de çok fazla odaklanmamak lazım. Özellikle de böylesine güçlü bir dezenflasyon mücadelesinin olduğu süreçte. Bütçe açığı depremden dolayı hemen hemen hedeflenen noktada kaldı. Burada 2024'te istenen düzeyde henüz daha düşmemiş bir enflasyonla kapattığımız gerçeği ne yazık ki karşımızda duruyor" ifadelerini kullandı.

"2025'in en önemli gündemi enflasyon"

Hükümet ile mutabakatta oldukları temel konuyu "Enflasyonun şu anda ekonominin en önemli, mücadele edilmesi gereken ve hayatımızdan bu oranlardan daha aşağı doğru çıkartılması şart olan konusu" olarak tanımlayan Bahçivan, "Onun için belli bir aşamayı başardığımız ama daha gitmemiz gereken çok daha uzun bir yol olan bir enflasyonla mücadele gerçeği var. O nedenle 2025'in de gündemi ve çözüm bulmamız gereken konu; enflasyonu hayatımızdan çıkarmak" dedi. Bahçivan, sözlerine şu şekilde devam etti: "2025 yılı ekonomide 2024 yılından daha zor geçecek diyemem ama çok daha kolay geçmez. Enflasyonla mücadele daha devam edecek. Çünkü öyle

yüksek bir tahribat var ki yani onun yararlarının sarılması biraz daha zaman alacak. Biraz daha zamana ihtiyacımız var. Tabii enflasyonla mücadele edilirken ciddi fedakarlıklar olması gerekiyor. Kabul edelim ki güle oynaya enflasyonla mücadele programı mümkün değil. Bu programın hedefine ulaşmasına dönük çabada da en büyük gayreti gösteren veya bu konuda üzerine en büyük fedakarlık düşen kesim; sanayi kesimi, üretim kesimi. Biz sanayiciler olarak finansal istikrarın ve bize çok büyük bedeller ödenen enflasyonun ortadan kalkması için bir fedakarlık gerekiyorsa, eğer bu sabır süreci başarılı olarsa, başarıya ulaşacaksa bu sabır gösterme noktasında kararlıyız."

"Empatiyle yaklaşmak gerekiyor"

Sektörlerin arasında yüksek enflasyon konusunda giderek zorlanan, adeta sabır taşı kırılan ama ona rağmen mücadele gücünden vazgeçmeyen sektörlerin, firmaların, sanayicilerin olduğunu altını çizen Erdal Bahçivan, sözlerini şu şekilde sürdürdü: "Enflasyon mücadelesi devam ederken, bu denli fedakarlık gösteren ve rekabet gücü noktasında zorlukları giderek artan bazı sektörlerle dönük bir iyileştirici bir bakış açısının geliştirilmesini konuşuyoruz. Bu konu da en azından yetkililer, hükümet yetkilileri tarafından

ciddiye alınıyor. 2025'in tahmin ediyorum ki en zorlu virajı bu olacak. Yani bir taraftan para politikaları noktasında kararlı bir enflasyon mücadelesi, ama o mücadeleyi verirken de artık dayanma ve takat gücünü kaybetmeye doğru giden belli sektörlerle ne tür anlayışlı yaklaşımlarla bu yolun, bu yolculuğun sürdürüleceği. En azından bu fedakarlığı çeken ve bu fedakarlıkla enflasyon mücadelesine katkı da sunan belli kesimlerin haklı gerçeklerini ve haklı serzenişlerini bir şekilde empatiyle yaklaşmak gerekiyor."

"Finansmana erişimde yumuşama bekliyoruz"

Sektörlerin sıkıntılarına çözüm noktasında birtakım uygulamaların gelmesi gerektiğini işaret eden Erdal Bahçivan, konuyu yakın zamanda Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile yaptıkları görüşmelerde dile getirdiklerini söyledi. Bahçivan, "Bu konu görüşmelerimizde özellikle altını çizdiğimiz nokta oluyor. Ekonomi yönetiminin de bu konulara samimiyetle yaklaşımlarını ben çok olumlu buluyorum. Onlar da bu gerçeğin farkında. Önümüzdeki aylarda, haftalarda tahmin ediyorum bu konuda bir miktar daha bu sektörlerimizi rahatlatacak birtakım olumlu tedbirlerle karşı karşıya kalacağız. Özellikle finansmana erişim noktasında bir yumuşama olacağını bekliyoruz. Eximbank kredilerinde hem TL reeskont kredilerinin uzatılması hem de döviz reeskont kredilerinde bir açılma olmasını bekliyoruz. KOBİ'lerimizin üst sınırlarında bir yumuşama, istihdam odaklı, istihdam ağırlıklı belli sektörlerdeki maliyetin bir nebeze daha düşürülmesi gibi bazı konuların gündeme alınacağını tahmin ediyorum" ifadelerini sözlerine ekledi.

"Zamana ihtiyacımız var"

İSO Başkanı Bahçivan, iddialı bir büyüme olmasının çok kolay gözükmediğini, OVP'nin de buna işaret ettiğini dile getirerek, "Ekonomi politikasının sürdürülebilirliğini ve nitelikli büyümeye öne almalıyız. Türkiye'nin uzun vadedeki nitelikli büyümesinde hedeflenen konuları daha önemseyip ona göre davranmalıyız. Kısa vadede fazla bir yarar getirmeyecek aşırı büyüme telarlarının uzağında olmalıyız ki zaten gidışat da onu gösteriyor. OVP'deki enflasyon beklentisi düşük bir büyümeyi teyit ediyor. Neredeyse OVP enflasyon öngörüsü yüzde 20 gibi. Umuyorum ki ona inşallah toplum inanır. Çünkü toplumun inanması bu konuda en önemli temel faktör. Biliyorsunuz, her ay farklı farklı kesimlere soruluyor, anket yapılıyor. Hala daha toplum 60'larda bir enflasyon beklentisi içinde. Çünkü o kadar güçlü bir travma yaratılmış ki yüksek enflasyon duygusundan uzaklaşmıyoruz. Bu beklentilerini mutlaka kırılması lazım. Bu son 4 yılın enflasyon üzerinde oluşturmuş olduğu tahribat insanların düşük bir enflasyona dönüş noktasındaki beklentilerini güçlendirmeyi zorlaştırıyor. Maalesef bunun için zamana ihtiyacımız var. Yani mutlaka ki bir düşüşe girecek enflasyon ama tam bir tahmin yapmam şu an için çok kolay değil. Ama inşallah 2024'ten daha iyi bir oranda kapayacağımız kesin. Ama ne kadar iyi olacağını önümüzdeki aylar gösterecek" ifadelerini kullandı.

TÜRK SANAYİSİNİN HİZMETKÂRİYİZ

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Türk sanayisini büyümek, güçlendirmek, sorunlarını çözüme kavuşturmak için çalıştıklarını ifade etti. **Bakan Kacır, "Türk sanayisinin hizmetkariyiz. Bunun için varız" diye konuştu.**

Üretim alt yapısını güçlendirmek için çalışıyoruz

Sanayi Gazetesi'nin de katılım gösterdiği toplantıda konuşan Bakan Kacır, hedeflerinin Türk sanayicisinin gücüne güç katmak olduğunu vurgulayarak sanayi alanlarını arttırmak ve üretim alt yapısını güçlendirmek için çalıştıklarını aktardı. Bakan Kacır, Türkiye'de

sanayinin daha güçlü hale gelmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla sürekli diyalog halinde olduklarını ifade ederek "Sanayimizi nasıl daha fazla büyütürüz gündemimizde sürekli bu var. Bizler bunun için varız. Türk sanayisinin hizmetkariyiz" dedi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, İstanbul'da OSB başkanları ve sanayicilerle bir araya geldi. İstanbul Anadolu Yakası OSB Başkanı Murat Çökmez ev sahipliğinde gerçekleşen Marmara Bölgesi Organize Sanayi Bölgeleri ve Sanayicileri İstişare Toplantısı'na Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcıları Oruç Baba İnan ve Çetin Ali Dönmez, Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Abdurrahman Aydın, İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçıvan**, Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı İbrahim Burkay katılım sağladı. Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Abdurrahman Aydın'ın davetiyle 100'ü aşkın OSB'den yaklaşık 300 OSB yöneticisi ve sanayicisinin katıldığı toplantıya kurmaylarıyla iştirak eden Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, OSB'lerin ve sanayicilerinin sorunlarını dinledi.

OSB'ler demiryolu ve limanlara entegre edilmeli

Yeşil ve dijital dönüşümü çok önemsediklerini ifade eden Kacır, bu iki hedef doğrultusunda kapsamlı çalışmalar yaptıklarını hatırlattı. Bakan Kacır, OSB'lerin demiryolu ve

limanlara mutlaka entegre edilmesini gerektiğini ifade ederek, bu proje kapsamında özel sektörün de içinde olacağı iş birliklerinin geliştirilmesi gerektiğini vurguladı. Kacır, "Demiryolu ve liman entegrasyonu ile ilgili geliştirilecek projelere destek vermeye hazırız" şeklinde konuştu. Bakan Kacır, OSB camiasında gündem olan yönetmelik değişikliğiyle ilgili de önemli açıklamalarda bulundu. Ocak sonu dolacak olan tahsis süresinin 6 ay uzatılacağını ifade eden Kacır, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmayanlarla ilgili olarak da özel bir çalışma yapılacağını ifade etti. Süre uzatımıyla ilgili harçların da gözden geçirileceğini kaydeden Bakan Kacır, istişare toplantısına katılan sanayicilerin de sorunlarını tek tek dinleyip not aldı.

Genel Yayın Yönetmenimiz Şenol Aydın tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'a "Togay'un Fatih'i" manşetli gazete sayımız takdim edildi.

“Sanayicilerimizin yanındayız”

İstanbul'da Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) başkanları ve sanayicilerle bir araya gelen **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır**, Türkiye'nin uzun vadeli hedefleriyle **teşvik mekanizmalarını daha güçlü hızalayan yeni teşvik modelleriyle de yatırımcılara selektif ve program bazlı olarak cazip teşvikler** sunacaklarını ifade etti.

Marmara Bölgesi Organize Sanayi Bölgeleri ve Sanayicileri İstisare Toplantısı'na katılan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, sanayicilerin sorunlarını dinledi. Katma değerli, rekabetçi ve sürdürülebilir bir üretim anlayışının önem kazandığını belirten Bakan Kacır, “Güçlü üretim ve teknoloji geliştirme altyapısına sahip ülkeler kalkınma yarışında bir adım önde yer alıyor. Türkiye olarak bu dönüşümü güçlü bir altyapıyla göğüsliyoruz. Sanayimizin rekabet gücünü artıracak, yüksek teknoloji ve katma değerli üretimi sürdürülebilir ve sürekli kılabilecek destek enstrümanlarımızı sanayicimizin ihtiyaçlarına ve koşullara uygun olarak sürekli güncelliyor, devreye alıyoruz” dedi.

Mehmet Fatih KACIR

168 projeye 98 milyarlık yatırım

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı ile yüksek teknoloji yatırımları için Ar-Ge'den seri üretime destek mekanizması uyguladıklarını vurgulayan Bakan Kacır, “Makine, mobilite, üretimde yapısal dönüşüm, sağlık ve kimya ürünleri ve dijital dönüşüm alanlarında 168 projeye 98 milyar liralık yatırımı harekete geçirdik. Kararlılıkla hayata geçirdiğimiz Milli Teknoloji Hamlemiz ile Türkiye Yüzyılı'nda sanayimizi, üretim alt yapıyı katma değerle ve yüksek teknolojiye besleyerek güçlendirmeyi sürdüreceğiz. Bu süre zarfında toplam alanı 48 bin hektar olan OSB'lerimizin büyüklüğünü kurduğumuz 173 OSB ve genişlemelerle birlikte 122 bin hektara çıkardık. 2002 yılında OSB'lerdeki üretimdeki parsel sayısı 11 bin 400 civarında iken, 2024 yılı itibarıyla yaklaşık 59 bin aştı. Yine 22 yıl önce OSB'lerdeki istihdam sayısı 415 bin civarındayken, biz bu sayıyı 2,7 milyon kişiye çıkardık. 46 yeni endüstri bölgesi ilan ettik” ifadelerine yer verdi.

“Sanayicilerimizin yanındayız”

Ülke kalkınmasında pay sahibi olan üretici ve sanayicilerin her daim yanlarında yer alarak en büyük destekçileri olmaya devam edeceklerini söyleyen Kacır, “Elbette üretim deyince ülkemiz ihracatının yüzde 60'tan fazlasını gerçekleştiren Marmara Bölgemiz ayrı bir başlıkta değerlendirilmeyi fazlasıyla hak ediyor. Bölgemizde; kimyadan tekstile, otomotivden makineye uzanan geniş bir yelpazede büyük başarıları imza atmış ve küresel değer zincirlerinde önemli roller üstlenen firmalarımıza ev sahipliği yapıyoruz. Nitelikli iş gücüyle, lojistik imkanlarıyla ve sahip olduğu yüksek potansiyelle ülkemiz sanayisinin göz bebeği olan Marmara Bölgemize büyük bir önem atfediyoruz. Son 22 yılda otoyol

ve köprü projelerinden liman projelerine firmalarımızın gücünü perçinleyecek ve rekabet avantajlarını artıracak alt yapı ve ulaşım yatırımlarını Marmara'da gerçekleştirdik. Bölgemizde üretimin kalbi konumundaki OSB'lerimizin sayısını 46'dan 94'e yükselttik. 20 bin 9 hektar yeni OSB alanı oluşturarak OSB'lerimizin toplam alanını 28 bin 510 hektara çıkardık. OSB'lerimizin yüksek teknoloji ve katma değerli üretimle buluşması adına Ar-Ge ve inovasyon ekosistemimizin üretim altyapımızla güçlü entegrasyonu büyük önem arz ediyor. Marmara Bölgemizde yer alan OSB'ler bünyesinde 308 Ar-Ge, 65 tasarım merkezi ve 4 teknoparkın yer alması bu anlamda kat ettiğimiz mesafenin ispatı niteliğindedir” şeklinde konuştu.

656 yatırım yeri için bin 507 başvuru

Yeni kurulan OSB'lerde hızlı kamulaştırma ve altyapı inşası için ihtiyaç duyulan kaynağı oluşturmak üzere ön tahsis uygulamasını da yürüttüklerini hatırlatan Kacır, “Bu kapsamda geçtiğimiz 3 ayda 16 OSB'mizde 2,3 milyon karelik alan için 160 sanayicimiz ön tahsis, 122 OSB'mizde ise 7,1 milyon metre kare büyüklüğündeki 656 yatırım yeri için bin 507 sanayicimiz tahsis başvurusu gerçekleştirdi. Tahsisle açılan yatırım yerlerinin yüzde 30'una sadece 3 ayda yatırımcı talebi

yönelmiş olması, ne kadar doğru bir adım attığımızın ispatıdır. OSB'lerde izinsiz devir işlemlerine karşı sıkı tedbirler aldık. Arsa tahsis süreleri dolmuş ancak ilgili OSB tarafından henüz tahsis iptal işlemi gerçekleştirilmemiş katılımcılara yatırım süreçlerini tamamlatabilmeleri için bir defaya mahsus olmak üzere 3 yıla kadar ilave süre uzatımı imkânı sunduk. Ayrıca Yeni OSB kurulumları ve genişleme alanlarında stratejik yatırımlar için yüzde 15 alan ayrılmasını sağladık. OSB'lerde çalışanlarımız için sosyal alanlar ve konut alanları da oluşturarak sanayileşmeyi topyekûn güçlendirmeyi amaçlıyoruz” cümlelerini kullandı.

Ülke ekonomisine büyük bir katkı

Toplantının amacının OSB'lerin ekonomiye katkısını artırmak ve bölgesel kalkınmayı teşvik etmek olduğunu belirten Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Abdurrahman Aydın da OSB'lerin Türkiye ekonomisi için stratejik bir öneme sahip olduğunu vurguladı. Aydın, Marmara Bölgesi'nin üretim ve ticaret açısından öncü rol oynadığını belirterek, OSB'lerin sanayicilere geniş olanaklar sunduğunu ifade etti.

Aydın, sanayicilerin teknolojik gelişmelere uyum sağlamanın ve üretimde kalitenin öneminde dikkat çekerek, Türkiye'nin ekonomik hedeflerine ulaşmasında sanayicilerin katkısının devam edeceğine inandığını söyledi. Aydın, sözlerini şöyle tamamladı: “Ülkemizin

Abdurrahman AYDIN

kalkınma hamlesinde çok önemli bir paya sahip olan sanayi yatırımlarının planlı bir şekilde geliştirilmesi, çevresel dengelerin korunarak verimliliğin ve sürdürülebilirliğin sağlanabilmesinde önemli bir rol üstlenen Organize Sanayi Bölgeleri, aynı zamanda sunduğu istihdam imkanları ile ülke ekonomisine büyük bir katkı sağlıyor. Marmara sanayicilerinin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da yanlarında olmaya devam edeceğiz.”

Yeni nesil OSB'lerin önemi

Toplantıda OSB'lerin sanayinin geleceğine ve ekonomiye olan katkılarını değerlendiren İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı **Erdal Bahçivan**, Marmara Bölgesi'nin sanayi potansiyelini ve yeni nesil OSB'lerin önemini vurguladı. Marmara Bölgesi'nin stratejik önemini belirterek, dijital ve yeşil dönüşüm altyapısına sahip olan endüstriyel kent modelinin İstanbul'un sanayi potansiyelini artıracaklarını vurgulayan İSO Başkanı **Erdal Bahçivan**, küresel ekonomik değişimlerin üretim ve tedarik zincirlerini yeniden şekillendirdiğini dile

Erdal BAHCIVAN

getirdi. Gelişmiş ülkelerin stratejik ürünlerde içeride ve yakında üretim anlayışını benimsediğine dikkat çeken Bahçivan, bu durumun OSB'leri kritik bir konuma taşıdığını söyledi.

Büyük avantaj sunuyor

OSB'lerin Türkiye sanayisinin yaklaşık yüzde 60'ını barındırdığını söyleyen Bahçivan, planlı sanayi alanlarının üretim ve tedarik süreçlerindeki öneminde değinerek, “OSB'ler, sanayicilerin bürokratik işlemler yerine üretime odaklanmasını sağlıyor. Bu tür planlı alanlar hem yerel hem de uluslararası rekabet açısından büyük bir avantaj sunuyor” diye konuştu. Yüksek teknoloji yatırımlarını desteklemek amacıyla hayata geçirilen HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı'na dikkat çeken Bahçivan,

programın sanayinin dijital dönüşümünü hızlandıracağını kaydetti. Bahçivan ayrıca, Dünya Bankası destekli Türkiye Yeşil Sanayi Projesi ile OSB'lerin çevre dostu üretim altyapısına geçişinin kolaylaşacağını ifade etti. Marmara Bölgesi'nin stratejik önemini ve bölgede teknolojik altyapıya sahip yeni nesil OSB'lerin kurulmasının gerekliliğini vurgulayan Bahçivan, “Dijital ve yeşil dönüşüm altyapısına sahip 'endüstriyel kent' modeli, İstanbul'un sanayi potansiyelini daha ileriye taşıyacak” dedi.

HABER

DEMİR ÇELİK STORE 19. yıl

İhracat ikliminde ılımlı iyileşme

ISO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, aralık ayında 50,9'a yükseldi. Aralık ayındaki iyileşme, ılımlı olmakla birlikte kasıma göre daha belirgin düzeyde gerçekleşti.

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin** Aralık 2024 dönemi sonuçları açıklandı. Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Kasımda 50,6 olan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, aralıkta 50,9'a yükseldi. Geçen yılın son ayındaki pozitif rakamla birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşulları yılın tamamında iyileşme sergilemiş oldu. Aralıkta iyileşme ılımlı olmakla birlikte kasım ayına göre daha belirgin düzeyde gerçekleşti.

Orta Doğu'da en güçlü üretim artışını Suudi Arabistan'da

Aralık ayında PMI anketi kapsamında takip edilen tüm ülkeler içerisinde en hızlı ekonomik büyüme oranları Orta Doğu'da gözlemlendi. En güçlü üretim artışının yaşandığı Suudi Arabistan'ın hemen ardından, genişleme hızının sekiz aylık zirveye ulaştığı Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ikinci sırada yer aldı. Kuveyt'te üretim hızlı bir şekilde artarken, Katar'daki artış nispeten ılımlı düzeyde gerçekleşti. Mısır ve Lübnan'da ise ekonomik aktivite daralma gösterdi. Bu altı ekonominin toplamı Türkiye'nin imalat **sanayi** ihracatının yaklaşık yüzde 7'sini oluşturuyor.

ABD'de keskin üretim artışı

İmalat sektörünün ihracat pazarındaki payı yüzde 6 olan ABD'de ise ekonomik aktivite aralıkta keskin bir artış kaydetti. Bu ülkede büyüme üst üste üçüncü ay ivme kazanarak Nisan

2022'den bu yana en yüksek hıza ulaştı. Avrupa ekonomilerinde ise daha karmaşık bir performans dikkat çekti. İngiltere, İspanya, İrlanda, Yunanistan, Kazakistan ve Rusya'da büyüme kaydedilirken, İspanya ve Yunanistan'da genişleme yılın son ayında hız kazandı. Buna karşılık Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Romanya, Avusturya, Polonya ve Çekya'nın üretim hacimlerinde düşüş gözlemlendi. Aralık ayında PMI verilerinin açıklandığı ülkeler içerisinde imalat **sanayi** üretiminin en sert daraldığı ülke ise Avusturya oldu.

Asya'da Hindistan güçlü büyüme eğilimini korudu

Aralıkta Çin ve Brezilya'da ekonomik aktivite ılımlı artış gösterirken Hindistan güçlü büyüme eğilimini korudu. Hindistan, en hızlı genişlemenin kaydedildiği ülkeler arasında Suudi Arabistan ve BAE'nin ardından üçüncü sırada yer aldı.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İhracat İklimi Endeksi hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Talep koşullarının aralık ayında da güçlenmesiyle birlikte, Türk imalatçıların ihracat iklimi 2024 yılının tamamında iyileşme kaydetti. Ancak bu olumlu genel tablo içerisinde, dünyanın farklı bölgelerinde birbiriyle oldukça çelişen eğilimler yer aldı. Orta Doğu bölgesi yıl boyunca büyümenin önemli kaynaklarından biri olurken, ABD'de de özellikle 2024'ün ikinci yarısında pozitif bir performans izlendi. Buna karşılık Euro Bölgesi'nde talep çok daha kırılgan seyretti ve özellikle bazı ülkeler son derece belirgin zayıflık sergiledi. Türk firmaları, 2025 yılına kilit ticaret pazarlarında daha dengeli bir talep ortamı görmeyi ümit ederek başlıyor."